

Nagyvárad Estilap

A szerkesztést felelős:
MARTON MAND, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlaplóda
Szerkesztő: Károly Herczeg (Szilágyi Cezsö)-utca 6.

A város — mint házigazda

Lég korán és éppen kellő időben került felszínre a lakás-probléma, amely — előre megjósolhatjuk, — nagyon hamar a maga számára fogja lefoglalni az ország népének minden érdeklődését. Ervényben van egy törvény, amely sok százezer család békéjét és nyugalomát veszélyezteteti és amelyről mindenki tudja, hogy a mostani körülmények között egyáltalán nem hajtható végre. Ervényben van egy törvény, amely már most három hét múlva rendkívül súlyos következményeket hárít a lakosság egy részére és amely az ország egész társadalmára nézve a jövő május elsejétől kezdve gyökeres átalakulást jelent.

Nem akarjuk ezuttal a lakás-probléma jelentőségét túlbővíteni. Most egyedül és kizárólag csak arról van szó, hogy a lakbértörvény megváltoztatása már is döntően aktuálissá vált és ha most november elsején nem történik intézkedés elhárítására, a lakosság túnyomó többsége nagy félelemmel és bizonytalansággal tekinthet május elseje elé.

Ebben a pillanatban magunk sem tudjuk elképzelni, hogyan és miképpen tudnak intézkedni a lakástörvény megváltoztatására nézve. A parlament még nincs együtt, a törvényhozó testület még nem működik és a kormány őszi programjában a lakáskérdés még egyáltalán nem szerepel. Illetékes tényezők részéről még csak egyetlen megnyugtató kijelentés sem hangzott el és úgy látszik, hogy a kormány nem is szándékozik beavatkozni a lakásügybe, amely az Averscu-törvény alapján sem miképpen sincs kielégítően megoldva.

Nagyvárad városa az érvényben lévő törvény alapján már három hét múlva az utcára akarja kitenni a lakókat. Nem tudjuk elhinni, hogy komolyan gondolja ezt. A város vezetősége legjobban ismeri a helyi viszonyokat. Tudja, hogy a lakásügy ebben a városban sohasem volt olyan nyomorúságos, mint éppen most. Az egész város területén alig lehet üres lakáshoz jutni, még

rendkívül pénzaldozatok mellett sem. Azok a lépési díjak és azok a lakbérek, amelyeket a mostani kényszerhelyzetben egy-egy lakónak meg kell fizetnie, valósággal megdöbbentő jelenségei a házbérek kialakulásának. A szó szoros értelmében az a következménye a mai törvénynek, hogy a lakók túnyomó része az utcára kerül és nem is ábrándozhatik arról, hogy ebben a városban bárhol is fedőlet találjon.

Nagyvárad város népe a leghatározottabban tiltakozik a tanács átlásfogalása ellen, amely a szabad forgalom jogalapjára helyezkedik. Mert éppen ettől a tanácstól várta el minden nagyvárad polgár és pedig teljes joggal, hogy minden erejével tiltakozni fog a lakások kiszabadítása ellen és felvilágosítja a kormányt arról, hogy a mai jogi állapot teljesen tarthatatlan, amelyen minden körülmények között változtatni kell. Ettől a tanácstól azt várta a nagyvárad polgár, hogy feltárja a kormány előtt a mai helyzetet. Kimutatja azt és pedig pontos statisztikai adatokkal, hogy Nagyváradon a háború kezdete óta jelleményebb építkezés egyáltalán nem történt, a lakosság most is túlszűkítve, egészségtelen és rossz lakásokban tengeli életét, a lakások hihetetlen módon és minden átmenet nélkül emelkedtek és a szabadforgalom valószínű katasztrófával fenyegeti a város társadalmát. Ettől a tanácstól azt vártuk el mindnyájan, hogy kezdeményező lesz, az egész országra kiterjedő hatalmas akciót indít és az első lépés tényezők között, amelyek belátva a törvény tarthatatlanságát, annak megváltoztatására fognak törekedni.

Ehelyett a városi tanács a rideg és könyörtelen házigazda egyoldalú álláspontjára helyezkedik és arra a törvényre hivatkozik, amelynek megváltoztatására törekednie kellene. Nagyon szomorú perspektívát mutat ez, mert annyit jelent, hogy a bérlők nem számíthatnak a városi tanácsra és a saját erejükre vannak utalva.

A lakók most már egy pillan-

atig sem késlekedhetnek tovább. Meg kell indítani az agitációt a legelisebb erővel. Nem szabad optimista, vagy rezignált tételességgel bevégni az utolsó pillanatot. Aki nem panaszkodik, arról el sem hiszik, hogy beteg. Pedig az egész bérlőtársadalom súlyos betegségben szenved.

Igaz, hogy a mi szavunk nem hangzik el Bukarestig és mi egyedül gyöngék vagyunk ahhoz, hogy a kormányt megszólaltassuk, amikor titokza-

tos hallgatásba burkolódnak. Éppen ezért érintkezésbe kell lépni az összes politikai pártokkal és minden egyes városban demonstrálni kell a bérlők kívánságát. A lakás-probléma igazán nem politikai, vagy társadalmi kérdés. Nincs semmi akadály annak, hogy mindannyian összefogjunk, akiket csak ez a probléma fenyeget és követelünk a nyílt állásfoglalást, a kormány nyilatkozatát és a lakásprobléma napi-rendrétűzését.

Súlyos nemzetközi komplikációk előtt áll a Balkán-félsziget

A SZERBIAI MERÉNYLETÉRT KÖZVETVE A BOLGÁR KORMÁNYT TESZIK FELELŐSÉ.

— Az Estilap eredeti távirata —

Az egész Balkán békéjét komolyan veszélyezteteti az a merénylet, amelynek áldozata Kovácsévics tábornok, akit ismeretlen egyének meggyilkoltak. A szerb kormány a legszigorúbb intézkedéseket fogantatotta a gyilkossággal kapcsolatban. Sipel városát, ahol a merénylet történt, körülfalták és a gyilkosok elfogatása iránt a legszélesebb körű nyomozást indítottak meg. A merénylőknek azonban

ban nyomuk veszett, mindössze egy gyanús egyént sikerült elfogni.

Bulgáriával szemben a feszültség egyre növekszik, mert a szerb közvélemény a politikai merényletért a bolgár kormánynak a komitácikkal szemben tanúsított elnéző politikáját teszi felelőssé. A bolgár határt elzárták és csak áutazókat engednek át. Általános vélemény szerint a merényletnek súlyos diplomáciai következményei lesznek.

Egy legújabb belgrádi távirat arról számol be, hogy a szerb belügyminisztériumba érkezett jelentés szerint a merénylet nem ketten, hanem három követővel történt. Az egyik merénylőt még tegnap elfogták, a másodikat az éjszaka folyamán szintén sikerült kézrekeríteni. A harmadik gyilkos fejére 100.000 dinár jutalomdíjat tűztek ki.

A hangulat a szerb fővárosban igen izgatott, a merénylet nemcsak a szerbek, hanem a Belgrádban időző külföldiek között is nagy feltűnést keltett. Általános a vélemény, hogy súlyos nemzetközi komplikációk fognak bekövetkezni.

A bolgár követ tegnap hosszasan tanácskozott Marin Kovics szerb külügyminiszterrel, majd mindketten a belgrádi francia és angol követtel folytattak tanácskozásokat.

Pekingben válságos a helyzet...

Londonból jelentik:

Pekingben a helyzet a végsőkéig kiéleződött. A város még mindig ugyan közvetlen veszélynek kitéve, de a hangulat nagyon feszült. A város összes középületeit kato-

naság szállotta meg. Életbeléptették az ostromállapotot és este 9 óra után halálbüntetés terhe alatt tilos a városban a bészülöttelnek az utcára lépni.

Napoleon

Abel Gance neve nem ismeretlen sehol, ahol filmszínházak vannak, hiszen ő rendezte Mater Dolorosa-t, a X. szimfóniát, l'accuse-t és technikájának meglepő újsága páratlanul áll Európában. 1925 februárjában, az akkor hóval borított Alpokon kezdték meg a felvételeket. Később a billancourti stúdióban készítették a felvételeket. Áprilisban és májusban Korzikában filmezték, ott, ahol Bonaparte gyermekéveit töltötte. Óriási apparátussal készítették a felvételeket és hatalmas tömegeket mozgattak meg, így történt, hogy az egész filmre előirányzott 6 millió frank elfogyott és utóbb 12 millióra volt szükség. Ekkor d'Ayon herceg és de Ca-zotta gróf jöttek segítségére és folyósították a szükséges összeget. A munkálatok 1925 novemberébe újból megkezdődtek, 1926 tavaszán vették fel Toulon város ostromát és az 1796-i olasz hadjáratot. A film 1926 végén készült el és addig 250 ezer méter nyersanyag fogyott.

Abel Gance szigorúan ragaszkodott a történelem betűihez, de nem mellőzte a nagy szimbolikus felvételeket sem. Így az Olaszországba távozó hadsereget egy repülőgépről óriási reflektorokkal a földre vetített hatalmas sas árnyéka kíséri. A touloni ostromot nem tudták teljesen befejezni a város alatt és így annak egy része a billancourti stúdióban készült el. Tizenöt napon át meglepően érdekes képe volt a stúdiónak. Az erősítések háttérre előtti földhányások chaotikus réteget jelképeztek, telelakva hadfelszerelési tárgyakkal, összeroncsolt ágyakkal, emberek és bók holttesteit helyet esítő babákkal. Egy deszkával felfestett ügyesen megszerkesztett csatornázási rendszer óriási tömlőket táplált vízzel, mely a hadakozókra záport hintett. A gerendákon elhelyezett gépészek nagy zsákokból sőt hintettek, melyeknek ragyogó molekulái hűségeesen érzékelték a havazást és jégesőt.

És, ahogy Abel Gance látta az 1792. évi vérzivaratot. A sas siklik a fellegekben, a tenger viharzik át a konvent termén, Bonaparte csolnáka a csaták egén siklik át, a tenger sós habja összekeveredik Marat pokoli lármájának szájáról csurgó habbal. A guilotin villanása, ritmusra vakít a zivataros eget áthatító villámlás pokoli fényével és az elemek és emberek gigászi harcán áttündöklők a korzikai két büszke szeme. A kép lenyűgöző. Az embernek elsőszor a lélekzete és a feszültséget fokozza a férfikórus dübörgő hangarádata.

Nehéz volna megírni, hogy igazában milyen a Napóleon-film, látni kell azt.

Az osztrák-német csatlakozási mozgalom miatt utazott Berthelot Prágába

Diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett, hogy Berthelot tábornok, a francia külügyminisztérium államtitkára Prágába utazott Massaryk elnök, Benes cseh külügyminiszter meglátogatására. Az utazással kapcsolatban elterjedt az a hír, hogy az ismeretes Paléologue-üggyel áll összefüggésben ez az ut.

Prágából érkezett legújabb távírástok szerint hivatalosan hangsúlyozzák, hogy Berthelot kizárólag magánügyben

tesz látogatást a cseh államfőnél. Ezzel szemben más forrás szerint az utazás nem a Paléologue-üggyel kapcsolatban vált szükségessé, hanem inkább

Ausztriának Németország-hoz való csatlakozása miatt.

Ebben az ügyben ugyanis újabb ismét erős mozgalom indult meg és Berthelot a kérdés tanulmányozása céljából tartózkodik Prágában.

SPORT

NAC-Törékvés-mérkőzés lesz október 9-én a Rhédey-kertben

Bíró: Kiss Kálmán (Bihorul CFR)

Már minden előkészület megértént a vasárnapi mérkőzések sima lebonyolítására. Románia futballközpontja az egész országban nívós futballmérkőzéseket rendelt el október 9-re, melyeknek jövedelme hivatva lesz támogatni a román sportot, hogy minél impozánsabban képviselje az ország színeit az 1928-as amsterdami olimpiászon. Nagyváradon NAC-Törékvés mérkőzés kerül lebonyolításra a szövetség rendezésében, előzőleg Bihorul—CFR—Egyetértés-match lesz.

A NAC HIREI

Vasárnap délelőtti 9 órakor a Nac kombinált csapata mérkőzést tart az altiszti-iskola csapatával, a volt hadapródiakola pályáján. — Ugyancsak vasárnap délelőtti 9 órakor Nac-Törékvés törpe-mérkőzés lesz a Rhédey-kerti sportpályán.

Szombaton este 8 órakor játékosértékelést a klubhelyiségben.

Az összes játékosok megjelenése kötelező. Indokolatlan elmaradás fejelemi eljárást von maga után.

* Szombaton este kezdődik a Nac sakkversenye. A Nagyvárad Atlétikai Club újonnan alakult sakk-álosztálya mérőföldes léptekkel halad a cél felé, amely nem egyéb, mint egész Nagyvárad sakk- és társadalmát saját körébe vonni és nívós versenyek megrendezése útján fejleszteni a tagok körében a sakkozás művészetét. Természetesen egyik főcél lesz a sakkozás népszerűsítése, új hívek toborzása útján. Tegnap rendkívüli gyűlés keretében megtörtént a tisztikar választása, valamint az első háziverseny hivatalos kiírása, Szombat esti 9 órai kezdettel. A versenyt két turnusban bonyolítják le. Az első rész osztályozó verseny lesz, melynek lejártsa után a sakkör tagjai két osztályba fognak csoportosulni. Az osztályozó mérkőzések során a versenyzők nyolcas csoportokban kerülnek szembe egymással. Minden csoport négy első helyezettje kerül be az első osztályba. A két osztály kialakulása után nyomban

Apolló és Atlantic

Vasárnap délelőtti matiné

Az opera fanlómja

szenzációsan érdekes film

A főszerepben Lon Chaney

Ezenkívül

D'Arriqó és Giotti

bűvészek szenzációs mutatványai

megkezdődik az első és második osztályú házi verseny. A tisztikar megválasztása egyhangúlag történt. Elnök lett: Rosenfeld Henrik, ügyvezető alelnök Gyarmati József, pénztárnok Krausz Miksa, jegyző Fehér Endre. Ez a vezetőség ma, pénteken este 9 órakor értekezletet tart a Royal-kávéház felett levő klubhelyiségében, mely alkalommal kivételesen elfogadják a versenyre jelentkező új tagok benevezését is. A szombati nap folyamán kizárólag Gyarmati József urnál lehet benevezni a verseny kezdetéig.

Ideges, kimerült, szív, gyomor, bél, reumás, verszegény, tüdőbetegek — kik valamely okból gyógykúrákat be nem fejezték vagy el sem kezdtek

olcsón teljes gyógyhatású

vizgyógy, szénsav, villany, beléző kúrákat vehetnek

Dr Rácz Sanatoriumban

ORADEA, Printul Carol 7

Hízó—fogyó kúrák

Ügynekők

3961

részletre való elárúsításra fix- és jutalékra felvételnek

Friedman Jenő Sas-passage

NAPPAL

FOTEL

Új rendszerű összeesukható fotel, mely éjjel ágynak használható

már 3300 leltől kapható

ART kárpitosnál

Cosbuc (Szalárdi)-utca 9. szám
Rosenzweig-palota

ÉJTEL

3883

ÁGY

Mozgószínházak műsora

Heyman-szinkör

Ma 5, 7 és 9 órakor

PREMIER!

Joseph ne Baker és a Tiller görlek
leléptével

A nap bolondja

című hatalmas revü-film

Kápráztható kiállítás
Megerősített zenekar

Mérsékeltlen felemelt mozihely-
árrakkal

Apolló-mozgó

Pénteken

5, 7 és 9 órakor

Párisi vak no!

A hipnózis modern filmje

Jón

Jón

Pal és Palachon vadászok

Atlantic-mozgó

Péntek este 9 órakor

Miss Arizona

revütársulata
remek műsorral

A társulat négy napra
tervezett előadását köz-
kívánatra
hosszabbította meg.

Szűts Dezső halnak évtordulója

Ma esztendeje nem volt ilyen orbid októberi reggel. Kedvőregecskés bájjal hullatta csókja az őszi nap és az erőkődő szél láradtan loccsantak szét utcái boltok üvegablakán. Már egyre járt és ilyenkor szokott elsuranni dacosan leszegett el, gyors lépésekkel a villamok mentén egy magas, szálar, akinek minden szembejövő szönt. Ilyentájt már meg is jött a Kigyó patikában, a cukoránál, a virágüzletben s tele a zsebe szegényeknek való medálával, gyereknek való édeséggel amit vitt a városvégi utcákra és pár szál rosszszárazgázt is lóbált a kezében. Külső volt ez a magányos ember, aki néha hetekig lártalan böngélt, de finom idegrendszeréből fájóalmas áhítattal vibrált. Doojevskij hite: a legutolsó meizolt ember is ember és felebarát. A jószág meleg forrásai zetek agyában, szivében, s az méromantika, ahogyan a megüti embert szerette, a szenvedő a gyermeket, ahogyan a tehéért égő fienéziával rajong. De tudott gyűlölni is, és nem gőlté nála senki lázongóbb dvel a szerencsefő parvenüt és nyeltesen gyűlölte a tehetségtel csörtetőt. Jómaga szegény, egy Szűts Dezső talentum volt tavából, forró, gáttépő erő, miniatúra kövön csurolt finom, győző intellektus és kemény nyomat az eiszegényűő nagyváradi ságrásban, akinek dakáló szívéhez örömet bujtak a fiatalok...

Már kilenc óra is elmúlt akkor eggel, ma egy esztendeje és nem áta senki. Aztán egyszerre a gyász minden tédelmával roskadt a városra a hír, aminek az az öröktől való természete, hogy eleinte nem lehet ehinni. Meghalt Szűts Dezső, a remes magyar zurnaliszta, de talán mégis itt van velünk az élet zugában, az elektromágneses éterrezgásban, itt kell lennie, mert csak az hal meg, akit eltelejtének. Életével ritka szügesztiven tudott hatni nemcsak azokra a tömegekre, melyeket gondolataival és tollával magához bilincsel, de talán elsősorban pályatársaira, az újságírókra. Innen van, hogy az Umwertung aller Werte hideg napjaiban is változatlanul, talán megrögtén él itt Szűts Dezső szép emléke, amelyet az olasz homok soha nem földhet el, amíg dolgozó magyar zurnaliszták lesznek Váradon és ezeknek a zurnalisztáknak maradékai.

A felejtethetlen nagy újságíró halálának első évtordulóján megragadó jelekben talál kifejezést a kartársak síron túl való hűsége. Az újságírók klubjának vezetősége elhatározta, hogy ma koszorút tesz Szűts Dezső sírára, amelyet a halotthoz méltó emlékek fog megjelölni. Mondják, hogy a klub igen helyesen alapítványt is tesz, amelynek kamataiból tehetséges, fiatal kollegák évenként rövid külföldi utra mehetnek...

Szegény Dezső! A lehérpapok templomának tornyán a varjak telet kiáltanak. Milyen nagyon szomorú lesz nemsokára a temető, mikor a sok drága porladó szív fölé fog a hó, mintha az élők kegyelele rogya a sírokra.

Egy éve... Legyen csendes az álmód... (—on.)

A parlament őszi ülészakán fogják dönteni a névjegyzékből kimaradt állampolgárok sorsáról

Egyes erdélyi sajtóorgánokban az utóbbi hetekben egyre több cikk jelent meg, amelyek félhivatalos forrásból nyert értesülésekre hivatkozáva, már mint befejezett tény közölték, hogy az állampolgársági listákból kimaradt, de jogszerűen állampolgársággal bíró egyének

pótlólag felvehetők a listára.

Az összeírás során sok méltánytalanság történt és így érthető, hogy a jogaiktól ilyenformán elűtött polgárok tízezrei mennyi reménységgel várják a minisztérium intézkedését.

Sajnos, ezek a keringő hírek nem bizonyultak valóknak és mindössze annyi történt, hogy

a belügyminisztériumban tényleg komoly tárgyalások folytak az állampolgársági listák kiegészítéséről,

ehhez azonban elsősorban a parlament által jóváhagyott törvényre van szükség.

Az erre vonatkozó tervezet már készen is van és értesülésünk szerint a parlament őszi ülészakán fogják letárgyalni.

Ami a verebek csiripéinek

— Ismeri Huzella Jószt?

— Őszintén szólva — nem. Annnyit tudok róla, hogy író. De hogy milyen — ezt nem tudom. Még nem hívták föl rá a figyelmemet. Nézzé, én nagyon jól tudom, milyen alárendelt lény vagyok. Mint minden nő, amíg csak nagy ambícióval és adottságokkal ferfinívóra nem tudja magát felküzdeni. Én egy átlagos nő vagyok, mint nyolcvan százaléka a női nemnek. Csak a szép, erős férfiakat veszem észre. De mást nem. Nekem kell valaki, aki ölfedezi számomra a világot. Hiányzik belőlem az intuíció. Honnan tudhatnám, hogy ki az a Huzella Jószt, ha eddig nem mondta senki. Nem hiányzik belőlem az érdeklődés. A lapokat ától cettig végigbongéscsom. A lapok hívják föl a figyelmemet az emberekre, írókra, művészekre, világjelenségekre. A könyvekből tanultam megismerni a természetet, a családi életet, szerelmet, tragédiákat. Valakik kellene nekem, hogy megismerjem minden parányi részecskéjét annak a levegőnek, amely körülvesz. Mert én nem veszek észre magamtól semmit. Nem tudnám, hogy milyen a hold, milyen az erdő, mily szép a mizeriek kapuja, mily csunya a kispactér. Ki Pálffy. Ki Tabéry, hogy a naplemente giccs, de a nagy hegyek közt mindenki törpe. Honnan tudnám én mindezt, ha nem mondták vagy nem olvastam volna.

— Szóval Huzellára rá kell mutatni?

— Ugy van. Ha maga azt mondja érdemes ember, már érdemes vele foglalkoznom. Ha az ellenkezőjét állítja, tudni fogom róla azt, hogy nem érdemes vele foglalkozni. Verseskönyvei néha a kezembe jutnak, belejűk pillantok, elővasok egy rövid verset és minden kritika nélkül összehajtom. Mert nincs támpontom. Támpont kell, érti?

— Huzellával mostohán bánt a kritika. Ugy kezelték, mint egy dilettánst, holott egyike a legtehetségesebb erdélyi prózáknak. De annyira szerény, halk és passzív természetű, hogy kritikusai nem számíthatnak rekomenzáció-

ra, ha értéke szerint mérlegelik a képességeit, vagy éppen dicsérik.

— Ezt nem értem.

— Tudniillik az egész erdélyi sajtóban és irodalomban nincs egy független kritikus tehetség, amelyet ne determinálna pártpolitikai szempont, vallási elfogultság, a kelletténél is több barátság, anyagi vagy más, esetleg reklámérdek, nagyképűség, a blamázsól való félelem. Szóval kishitűség...

— De Osvát!

— Osvátnak más hibája van. Nincs szíve. Hideg. Kicsit brutális. Sohasem jó senkihez. Csak ütni, vagdalogni tud, mint egy háborgó katona. De főleg, megítélni egy embert a salaktól — ezt még nem láttam tőle. Mondja, mi nehezebb, potofutni a gyöngét, vagy ölbevenni és dedelgetni, aki rászorult. Osvát csak a nagyberek erősségeit szokta kiemelni, de ez nem kritika. Mint kritikusnak háromszoros pápaszemmel kellene keresni a szépet, a jót, az értékeset és ezekre kellene építenie. Ő megtehetné.

Temesváron és Kolozsvárról már vigan járják a charlestont Váradra még nem érkezett le a táncrendelet

Epen egy éve lesz, hogy az akkori kormány kimondta a verdiktet és az összes nyilvános helyiségekben beszüntették a táncot. Sokan úgy gondolták, hogy csak egyszerű tréfáról van szó. A rendelet szövege azonban hamarosan lehoaszottta a kedélyeket. A shimmy és a charleston, amilyen hamar közkedvelték vált, ugyanolyan gyorsasággal el is tűnt a népszerűség színpadáról. Azaz a cigányok még húzták elkészredeten, de a párok nem állottak fel, csak az asztal alatt — egészen titokban — rakták a lépéseket.

Később aztán valami cnyhülés állott be a táncvilámi fronton: a jőtekonny egyletek a szezon alatt rendezhettek egy táncal egybekötött mulatságot, sőt a kormány akként módosította a rendeletet,

MENDEL RUHAÁRUHÁZ Reg. Ferdinand 3.

Átmeneti kabátok
Raglánok
Esőköpenyek
nagy választékban

mert puritán egyéniség.

— Na és a többi?

— A mi elszigetelt nyelvtérletünkön élnek kiváló képességű emberek, akiknek a tehetsége sajnos, nem párosult olyan merész, szabad, támadhatatlan jellemmel, amely abszolút kritikusai tekintélyé volna képes tenni valakit. Ezért döglődik itt a képzőművészet és ezért vonzolja magát az irodalom, amelyet az unalmaságig melegeitett öndicséret káposztájával éltetnek. Huzella képtelen lesz önmaga lerázni magáról az ismeretlenség porát, amelyet egy nagyszívű kritikusnak kellett volna lekefélni. A jövő zombaton kilép a nagyváradi közönség elé szerzői est keretében. Ajánlom, hogy okvetlenül jelenjen ott meg.

— Mi lesz a műsor?

— Versek és Tengeri-törés című regényének egy remek részlete. A regényt különben tavasszal a budapesti Gónius adja ki.

— Okvetlen elmegyek.

— Akar valami társadalmi intimitást?

— Persze, hogy akarok.

— Erber Dezsőknél valamelyik este nagy gramofonpróbát rendeztek. Harminc férfi és három hölgy jelent meg.

— A hölgyek?

— Erberné természetesen, dr. Lichteneggerné és Edelmann Hédi.

— A férfiak nem érdekelnek. Mindenesetre egész biztosan tudom, hogy Erber Dezső ott volt.

— Nahát, hogy megának milyen ösztöne van.

— Hogy sikerült a gramofon próba?

— Ugy hallom rosszul. A drága pesti gramofon rosszul funkcionált. De a lemezek...

— Annál jobban.

— Maga eltalálja a legtitkosabb gondolataimat.

hogy népmulatságokon állandóan szabad volt a tánc.

Az érdekeltek több ízben megkísérelték a szomorúságtöltő rendelet visszavonását, de nem sok eredménnyel. A liberális kormány úgy látszik, sok minden mással együtt, ezt a táncrendeletet is revízió alá vette, mert, mint értesülünk, Temesváron már vigan járják a mondain-táncokat; sőt már határozott is, szabad a tánc nálunk viszont — mint sok minden — ez is késik. Váradra még nem érkezett le a táncvilámi fel-függesztéséről szóló rendelet és a rendőrségen addig nem tehetnek semmit sem. A váradi táncbajnokok azonban már reménykednek és titokban gyakorolják magukat a legközelebbi premierre.

Megkezdődött

halóságilag
engedélyezett

vég-
kiárulás

Raktáron lévő
összes szövet-
árak minden el-
fogadható árban
kiárusítottak

**Schneider
és Mihály**

Avram Iancu
(Kossuth)-utca 8.

3965

Heyman szinkör

Péntek 5, 7 és 9 órák: Nagy premier! Josephine Baker és a Tiller görők „A nap bolondja” c. hatalmas revüben. Szenzációs kiállítás! Bővített zenekar! Kedvezményes jegyek nem érvényesek! Mérsékelt emelt helyárakkal!

Szombat 3, 5, 7 és 9 órák: Nagy premier! Josephine Baker és a Tiller görők „A nap bolondja” c. hatalmas revüben. Szenzációs kiállítás! Bővített zenekar! Kedvezményes jegyek nem érvényesek! Mérsékelt emelt helyárakkal!

Vasárnap délelőtt 11 órák: Nagy matiné: Cézár a vad ló. Extra sláger! 10 lejes helyárakkal!

Vasárnap délután 3, 5, 7 és 9 órák: Josephine Baker és a Tiller görők a „Nap bolondja” c. hatalmas revü-filmében. A darab szereplői még Margarétha Lanner és Szőregy Gyula. Pazar kiállítás! Bővített zenekar! Kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek!

A n. é. közönség b. tudomására
hozom, hogy az oradeai vasúti

nagyállomás éttermét

átvettem és azt régi nivójára
emeltem.

Legjobban elkészített hideg és meleg ételek, valamint tisztán kezelt kitűnő italok a legolcsóbb polgári árakban állanak a közönség rendelkezésére.

Szíves pártfogási kér

NEAGU H. TRAIAN

a vasúti étterem új bérleje

A szennyecsatorna Robinzora

Husz éve lakik a párisi vásárcsarnok alatt a csatornában egy tudósnak rejtékelyét most fedezték fel — Embergyűlölet vagy csalódott szellem?

— Párisi tudósítónktól —

— És miből élt a csatornában husz évig?

— A vásári árusok — mondotta — bedobtak a csatornába ételmaradékokat, ebből éltem. — Sapiénti sat, — fejezte be magyarázatát a különös ember. A laín közmondás rendkívül meglepte a rendőrtisztet.

— Talán latinul is megtanult a csatornában? — kérdezte kissé gunyosan.

— Nem, felelte az ember, aki most először mosolygott el torz, fájdalmas mosollyal. — Egyetemet végeztem és a filozófia doktora voltam, mielőtt a csatornába költöztem.

A rendőrtisztviselő nem tudta, hogy mit csináljon különös foglyával és ezért átküldte a párisi rendőrség prefektusához.

Ekkor már világos volt, hogy ezt a művelt embert valami nagy lelki válság kényszerítette arra, hogy eltűnjön az emberek világából és leköltözzék a csatornába a sötétbe és magányosságba. A rendőrprefektus hosszú időn át beszélt ennek a párisi Diogenesnek a lelkére. Végül meglágyult a különös férfi.

Volt világháború?
Van rádió?

— Valamikor Francois Dublot-nak hívtak — mondta — és könnyek csillantak meg a szemében a visszaemlékezés hatása alatt. Többet aztán nem is mondott magáról.

A rendőrprefektus elővette a rendőrség krónikáit. Megállapította, hogy 1907-ben nyomtalanul eltűnt Francois Dublot, egy muzeum könyvtárosa. Mindössze annyit ápi-

tottak meg róla, hogy eltűnése előtt közvetlenül megkérte egy fiatal leányt, aki azonban kikasarazta. Tudták azt is, hogy a rendőri művelt és érzékeny fiatal tudós nagyon eseredett emiatt és buskomorajarta az utcákat napokon át, y teljes éven át nyomoztak na és végül beszüntettek anyomozást azzal, hogy Dublot valószínűleg öngyilkos lett. Most azonban kiderült, hogy párisi csatorna lakója valószínűleg azonos az eltűnt fiatal tudóssal.

Ő tagadja az azonosítást és kijelenti, hogy csak embergyűlölete készítette arra, hogy leköltözzék Páris alvilágába.

Érdekes volt az a beszélgetés, amit Dublot a prefektussal folytatott. Kiderült, hogy Dublot egyetlen egyszer sem jött ki a csatornából husz év óta. Husz éven át nem látott embert, nem beszélt egy szót sem és nem szölt hozzáenki. Csak hallotta időnként össze felülről a járművek tompdörgését és az embertömeg szelvényező artikulátlan zugását. — Azt sem tudta, hogy közből a világháború lefojlyt. Napon csodálkozott, amikor errőbeszélt neki a prefektus és még jobban elbámult, mikor a rádióról, az óceánjáró repülőgépekről és más modern dolgokról hallott.

— Különös, — mondta halkán, aztán némán meredt maga elé.

Egyelőre még a rendőrség fogságában van, mert szeretnék, ha részletes vallomást tenne és teljesen tisztázná személyazonosságát. Hogy aztán mit fognak vele csinálni, azt még ma senki sem tudja.

Butorvásárok figyelmébe!

Hálószobák, ebédlők, uriszobák, garnitúrák, konyhaberendezések, komplett lakberendezések

nagy választékban

szolid, izléses, modern, megbízható, egyszerű és művészi kivitelben

olcsó engros árban

kaphatók gyári lerakatunkban.

WALLERSTEIN FERENC UTÓDA

Nicolae Iorga (Zöldia)-utca 19. szám alatt

Sanatorium

Maria-Grün
bei Graz
Steiermark

Gyógy- és vízgyógyintézet minden modern orvosi berendezéssel. Diétás, továbbá hideg- és forró-kurák.

Csodaszép őszi és téli üdülőhely ideges és belső beteg részére.

Vezető-orvos: Dr. E. Stiehl.

Kérjen ingyenes prospektust!

REGGELI POSTA

A MEG NEM ÉRTETT FÉRFI

A múlt század végén a családi drámák és a szomorú társadalmi színművek hőse a meg nem értett asszony volt. A fiatal, nagyiántá-
ziájú, melegsívű, érzékeny nő, aki idegszájának minden rezgésé-
vel vágyott a szerelem napjának melegsége után. Vágyott az igazi férfi után, aki valóra váltotta az álomvilágot, meghozta számára a felszabadulást, az élet tűzpiros vi-
rágait. De hiába vágyott rá. A szerelemben és a házasságban csak a küzdő és brutális férfit ta-
lálta, aki nem jelentett számára lelki megváltást, akinek nem értett meg és akinek semmi érzelme sem volt belsőnek finomságai, intellek-
tuális szerelmének vágyakozása iránt.

Bovaryné, a múlt századbeli asszony típusa, aki nem is élt va-
lóságos életet, csak ábrándozott, csak kiélégíthetetlen vágyakozás-
sal várakozott.

Bovaryné ma már komikus figu-
rává süllyedt és a huszadik szá-
zad hőse a meg nem értett férfi lett. Azok a művészelvek, akik femininek, lányok, hisztérikusak és szentimentálisak. Akiknek a lelke tele van rengeteg alvó ener-
giával, akiknek fantáziájában iz-
zó tüzzel parázslók az alkotás ha-
talmos vágya. Ezek keresik az asszonyt, a megváltott nőt, akik életre keltik őket, felébresztik szunnyadó energiájukat és töké-
letes férfit varázsolnak belőlük.

Szegény Grozavescu, a meg nem értett férfi, a huszadik szá-
zad szomorú és tragikus hőse. Művészelete előtt az egész világ el-
ismeréssel hajolt meg, dicősege elérte azt a horizontot, amely ha-
landó embernek csak ritkán jutott osztályrészül. De vad fájdalom markol szívünkbe, ha olvassuk azokat a megalázkodó és könyör-
gő leveleket, amelyet feleségéhez írt. A meg nem értett férfi min-
den mazochizmusa csendül ki be-
lőlük, esdeklés a nőhöz, akik ele-
tének minden sikerénél többre értékkel és akitől nem kap mást, mint fájdalmat, gyötörést és kö-
nyörtelenséget. A nő hihetetlen messzeségen áll Grozavescu fi-
nom asszonyi lelkétől és ebből a távolságból nem tudnak egymás szívéhez szólni és nem tudják megtalálni a boldogság útját.

Az asszony ma már nem az, aki volt. A családi tűzhely melegsége nem jelent számára megváltást és megelégedettséget. Lelki világának régi családi élet bástyái és a nő kilépett az élet harcterére. A ka-
pukulos nő nem talál többé szórakozást és lekötöttséget otthoná-
ban. A férfi nem jelent számára mást, mint családfenntartót, mint jövedelmező tőkét, amelyet ked-
vére hasznosíthat. Rosszul érzi magát otthon, a nap minden órája újabb változatosságokat és újabb gyönyöröket jelent számára a házasságon kívül.

Hiába keresi a férfi a nőt ot-
thon, sohasem találhatja meg. Nem képes vele lépést sem tartani. A napi élet ezernyi küzdelme min-
den erejét és minden idegét le-
fogja a maga számára. Megho-
za a legvégső áldozatokat is, de minden hiába. A nő szórakozni akar, élvezni akar és a férfinak minden tartalék-energiáját fel kell használnia, hogy a nő igényeit ki-
elégítse. Mit ér a világ minden dicsősége, mit ér a vagyon, ha a

nő nem jól érzi magát otthon, ha nem hozza meg a nyugalmat, a ki-
elégülést a férfi számára?

Természetesen nem minden fér-
fi ilyen. Nagyon sokan vannak, akik összeroppannak a hiábavalló küzdelem súlya alatt. Először is és közömbösöské válnak. Nem bírják többé a harcot és nem is igyekeznek többé megtalálni a nőben azt, akit kerestek. Ilyen-
kor áthidalhatatlan szakadék tá-
rong a házastársak között és e szakadékon egyik fél sem igyek-
szik többé áthátni. A meg nem értett férfi levonja a végső kon-

zekvenciákat, banális, szürke és unalmas zsörtölődések és cívako-
dások színhelye lesz a háztűz-
hely. Nem érdemes változtatni rajta és nem érdemes ábrándozni sem másról. Ez a modern házasság típusa az alkalmazkodás, az opportunizmus, a kölcsönös megalkuvás végtelen hétköznapija.

Az érzékeny lákek azonban nem bírják elviselni az örökös hétköznapi. Gazdag és meleg lel-
kük hatalmas energiájával vágy-
nak az ünnepre, amely sohasem következik el. A nő ezenfelül még fokozza is az igényeket, le-

igazza a férfit és tehetetlen rab-
szolgájává süllyeszti. Ilyenkor kö-
vetkezik be a meg nem értett férfi véres tragédiája. Kétségtelen, hogy Grozavescu ennek a modern tragédiának lett az áldozata.

Az összes emberi okmányok között Grozavescu most nyilván-
nosságra hozott levelei a modern korszak legszomorúbb és legjel-
lemzőbb tanúbizonyságai. A hu-
szadik század meg nem értett fér-
fi típusának, a zseninek, a világ-
hírű művészek kétségbeesett vergődését olvashatja ki belőle az utókor.

Románia pere a Duna-bizottság hatásköre miatt a hágai nemzetközi bíróságnál

— Az Estilap eredeti távirata —

Hágából jelentik: A nemzetközi vitás kérdések legelső döntő bi-
rósa érdekelt ügyben tanácsko-
zik most. Romániának van egy pere Anglia, Franciaország és Olaszország ellen. A per a nem-
zetközi Duna-bizottság hatásköre miatt keletkezett Románia és a három nagyhatalom közt. A há-
rom nagyhatalom, amelynek kép-
viselői tudvaleg 1878 óta bentülnek a Duna-bizottságban, követeli, hogy a bizottság hatás-

köre terjedjen ki most is, amint a háború előtt kiterjedt,

a Galac és Braila közötti sza-
kaszra,

mert az 1921 évi Duna-státutum a háborúelőtti hatáskört ruházta rá a Duna-bizottságra.

Ezzel szemben Románia azt ál-
lítja, hogy a Dunabizottság hatás-
köre bezárólag Galacig és nem Brailáig terjed.

Romániát ebben a perben Mil-

lerand volt francia köztársasági elnök, Contescu dunabizottsági delegátus és Vissher gaudi egye-
temi tanár képviselik. Anglia képviselője Sir Douglas Hogg min-
iszter; Franciaországé Basdevent párisi egyetemi tanár és Olaszor-
szágé Rosetti.

A tegnapi első tárgyaláson Sir Douglas Hogg kifejtette az angol álláspontot, amely szerint a Duna-bizottság hatásköre kiterjed a Braila-Galac közti szakaszra is.

„Minden felesleges kiadást kerülni kell“

A becsületesség szelleme a közigazgatásban — Tatarescu államtitkár nyilatkozata a prefektusok kolozsvári konferenciája után

Kolozsvárról táviratozza tudósi-
tónk: Tatarescu belügyi államtit-
kár tegnap délután közigazgatási konferenciát tartott, amelyen Ko-
lozs, Kisküküllő, Alsófehér, Torda, Szilág, Szatmár, Bihar, Nagy-
küküllő, Beszterce, Csik és Ud-
varhely vármegyék prefektusai vettek részt.

A konferencia után Tatarescu a következő nyilatkozatot adta le a Rador munkatársa előtt:

— Megbeszéltem az összes pre-
fektusokkal, hogy ezután a ha-
táskörükbe tartozó kerületekben és járásokban rendszeres konfe-
renciákat tartsanak, lépjenek érintkezésbe a lakossággal és hallgassák meg a helyszínen a polgárság sérelmeit. Ezekről a sé-
relmekről nekem haladéktalanul tegyenek jelentést, de addig is, míg a kormány a sérelmek orvos-

lása tárgyában általános intézke-
dések hozhat,

kövessenek el mindent, hogy ezek a sérelmek a helyszínen orvosolhatók legyenek.

— Hassanak oda, hogy a köz-
igazgatási hatóságok teendőiket becsületesen lássák el és legyenek támogatói a polgárságnak.

— Elvárom a prefektusoktól, hogy a jövőben a legnagyobb részletességgel tájékoztassák a polgárság jogos kívánságait és a helyszínen szerzett tapasztalatokat, nemcsak azért, hogy általános intézkedésekkel orvosolhas-
suk a bajokat, hanem azért is, hogy egy másik körzetben tartandó konferencia alkalmával a tapasztalatok felhasználásával intézkedhessem.

— A községek jövő évi költség-

vetésének összeállítására vonat-
kozólag intézkedtem és pedig ut-
mutatásul azt adtam, hogy a ki-
adási tételeket lehetőleg le kell szállítani,

minden felesleges kiadást ke-
rülni kell.

Ezzel azt nyerve, hogy a bevételi tételeken könnyíteni lehet és az amugy is túlterhelt polgárságot mentesíthetjük a községi és megyei taksák legnagyobb része alól.

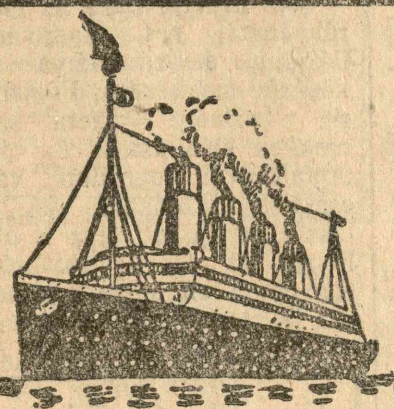
— Programom az, hogy

a túlterhelt és sok nehézség-
ekkel küzdő polgárság ter-
hein könnyítsunk és a nehéz-
kesen mozgó közigazgatást egyszerűsítsük, becsületes és hozzájáruló szellemet honosítsunk meg

és az egész adminisztrációt fel-
szabadítsuk a lélektelen bürokratizmus nyúga alól.

— A nyomorgó hegyi lakosság-
nak — fejezte be nyilatkozatát Tatarescu, a kormány többé nem ígér semmit, hanem azonnal és minden késedelem nélkül csele-
kedni fog.

A konferencia után Tatarescu államtitkár az este Bukarestbe utazott. Lepedatu és Cipaianu miniszterek Bánffyhyunadra mentek, ahol részt vesznek a hegyi lakos-
ság helyzetének javítása érdeké-
ben megtartandó megbeszélésen. Ezen a konferencián az egészség-
ügyi és a munkaügyi minisztere-
ken kívül Kolozs megye minden közigazgatási ágának vezetői és az összes szakértői megjelennek és végleges határozatokat fognak hozni.

HAPAG

1928. évi világkörütrja a

Resolute

3 csavaros luxusgőzessel 140 nap alatt a föld körül
(1928. január 7-től május 26-ig)
60.000 km.

Európa, Afrika, Azsia és Amerika

30 különféle országában.
Felvilágosítást és prospektust készséggel ad

HAMBURG-AMERIKA LINIE S. A. R.

IGAZGATÓSÁG: L. H. Lazarovitz Timişoara, Str. Mercy No. 2.
Bucureşti, Calea Grivitei 183. 3916-3

FIÓKOK: Arad Str. Eminescu No. 12. — Cernauti — Chişinau

Váradon még
sohasem hallott

OROSZ zeneműveket

mutat be hétfőn este

a hírneves 40 tagú
csernovitzki zenekar

Népies helyérek!
Nagy zenei esemény!

MOZI

Az Apolló mozgószínház
műsora:

Péntek: 5, 7 és 9 órákor:
Párisi vak nő. (A hypnozis
filmje.)

Szombat: 3, 5, 7 s 9 órákor:
Párisi vak nő. (Délután a 3
órás gyermekelőadás: D'Ar-
rigó, a bűvész is fellép, hatal-
mas programmal.)

Vasárnap d. e.: Matiné:
Opéra fantómja és D'Arrigó a
bűvész.

Vasárnap d. u. 3 órákor:
Pat és Patachon vadászok és
D'Arrigó a bűvész.

Vasárnap: 5, 7 és 9 órákor:
Pat és Patachon vadászok!

Az Atlantic nyári mozi műsora:

Pénteken este 9 órákor:
Miss Arizóna.

Szombaton este 9 órákor:
Miss Arizóna.

Vasárnap délelőtt: Matiné:
Az opéra fantómja és D'Arrigó
a bűvész.

Vasárnap este 9 órákor:
Miss Arizóna.

Közlött kabátok, pulove-
rek legnagyobb
választékban

Klein Vilmosnál

Színház

* Mit fog a Román Opera Vá-
radon bemutatni? Szombat este a
kolozsvári Román Opera bemuta-
tó előadásán 2 darabot fog bemu-
tatni, amelyek a román melódiák
egész gazdagságát tolmácsolják.
Ugy az „Ujhold”-ban, mint a „Fo-
nó”-ban a legszebb román meló-
diák, a könnyed keringők, hór-
dalok, azután a szentimentális nő-
tár, a román dalnak egész tár-
házát kapjuk. — Vasárnap délelőtt
11 órákor szimfonikus hangver-
seny lesz a Román Operában —
amelynek műsorán Enescu, Csaj-
kovszky művei szerepelnek és az
Opera énekkara a legszebb nép-
dalokat fogja előadni. — Vasár-
nap este a „Tosca” díszelőadása
lesz a Román Opera legkiválóbb
művészeivel. Tosca szerepét Aca-
de Barbu adja, Cavaradossit Ma-
rius Niculescu énekl, Scarpia
szerepében pedig Costescu Duca,
a bukaresti Opera tagja vendég-
szerepel.

A párisi vak nő: misztikus és
izgató.

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 324.— Zürichi nyitós Váradai árfolyamok

BUKARESTI 324.—

BERLIN	12367
NEW-YORK	518 60
LONDON	2524 50
PARIS	2035 50
MILANO	2832 50
BUDAPEST	9075
PRAGA	1537
BECS	7317 50

Pengő	28 20	161 25
Dollár	4 77	31 17
Cseh korona	31 12	22 80
Svájc frank	22 75	6 30
Oszt. shilling	6 30	786 50
Francia frank	8 80	8 85
Angol font		
Olasz lira		

Heyman Szinkör

Vasárnap d. e. 11 órákor

Cézár a vad ló és Malek szerelmes

Budapestre utazók figyelmébe!

Oradea—Budapestre szóló va-
suti jegyek árai a Hálókocsi társ-
aság nagyváradi fiókjában (Hegedűs
hírlapiroda). II. o. személyvo-
nat Püspökladány, onnet gyors II.
o. Budapest, Lei 612. II. o. sze-
mélyvonat Püspökladányig, onnet
III. o. gyv Budapest Lei 470. I. o.
személyvonat 610, II. o. 375, III. o.
255, I. o. gyorsvonat 1060, II. o.
785, III. o. 625.

Jón

Jón

Pat és Patachon vadászok

* A prefektus utazása. Lo-
bontiu Emil dr prefektus ma
délelőtt sürgős és fontos ma-
gánügyekben Szilágyssomlyóra
utazott, ahonnet csak vásár-
nap tér vissza.

Harisnyák legolcsóbban Klein Vilmosnál

Pat és Patachon már utban
vannak.

* A Clontemplomban az isten-
tisztelet, ma, pénteken este 6 óra-
kor kezdődik.

* Die Dame első októberi szá-
ma téli, őszi dívatkreációkkal
megérkezett a Hegedűs hírlapiro-
dába. Ára 65 lei.

* Halálozás. Cserey
György Ősi-tér 24. szám
alatti lakos csütörtök délután
meghalt. Temetése péntek
délután lesz.

* Chic Parisien legújabb száma
megérkezett a Hegedűs hírlapiro-
dába. Ára 280 lei.

APOLLÓ

A párisi vak nő

mindenkinek tetszik

Szenzációk szenzációja az, amit

Josephine Baker és a Tiller-görök A nap bolondja

című hatalmas filmrevüben
produkálnak

* OSVAT IRODALMI ÓRAL
Főlöszleg és társasági kérdés-
ködések elkerülésére ez uton köz-
li Osvát Kálmán, hogy óráira je-
lentkezőket ezen a héten fogad-
el, naponta 12—2 és délután 3—7
óra között. A résztvevők heten-
kint 2 órát kapnak. Az órák díja-
zása (havonta 400 lei) a jelente-
zéssel egyidőben lefizetendő. Az
előadások tárgya: fejezetek a vi-
lágirodalomból. Stendhal, Flau-
bert, Zola, Bourget, Goethe, G.
Keller, Hauptmann, Tolstoj,
Dickens, Wilde, Shaw egyes mű-
veinek elemzése. Jelentkezni:
Ferdinánd király (Rákóczi) ut 41.

x M. Antalfy Margit tánc-
iskolájában babakolón kezdő-
dik október 9-én d. u. fél 5
órától 7-ig. Balett és klasz-
zikus táncokra való felvétel
vasárnap délelőtt 12—1-ig. —
Felnőttek részére csütörtökön
és vasárnap este 9-től fél 11-ig.
Mensendieck-tornára külön
csoporthok. Beiratkozni a tánc-
intézetben lehet Sas-paruta
Nic. Iorga (Zöldá-bejáró-
lépcső, I. emelet.

Klein Vilmos

Bul. Reg. Ferdinand 3.
harisnyát a legolcsóbban

x Chic Parisien legújabb száma
megérkezett a Hegedűs hírlapiro-
dába. Ára 280 lei.

* Az Erdélyi Bank és Taka-
rékpénztár r.t. nagyváradi
fiókjának devizaosztálya mű-
ködését megkezdte. Foglalko-
zik bármely piacra szóló
csekkek kiállításával és pénz
átutalásával. Jogosított vám-
csekkek kiállítására is. Ef-
fektív valutákat vesz és elad.
Pengő- és más devizaváltókat
legegényesebb kamattétel mel-
lett leszámítol. A devizaosz-
tály telefonjai: 330, 451 és 753.

Gyermek- és női kabá-
tokban nagy választék,
olcsó árak 3681

Weber Modell-Áruház

Vlahuța Szt. János-utca 6. sz.

Megjött

Megjött

Már ma föl is lép

Josephine Baker a Tiller-görökkel

a Heyman-Szinkörben

D'Arrigó és Giotti lép-pálják
Uffert!

* 89 városi tisztviselőnek kell
vizsgát tennie. Tehát mégis meg-
lesz; kivételnek nincs helye. —
Nyolcvankilenc városi tisztviselő-
nek kell október 25-én megjelene-
ni a bizottság előtt, hogy számtal-
adjon arról, hogy az állam nyel-
vét elsajátította. Kor, állás, szol-
gálati év, mind mellékes. Egyor-
mán vonatkozik az ügyosztályi-
nőkre és a díjakokra. Ebben a
számban még nincsenek benne az
üzemekhez beosztott tisztviselők
és a városi kézbesítők, továbbá a
szolgák. Ezekről külön kimutatás
készül és a listát ezzel együtt hé-
tfőn, legkésőbb kedden teszik át
Lobontiu Emil prefektushoz.

Atlantic —MA—Miss Arizóna

* Budapestre utazó olva-
sóinknak páratlan kedvez-
ményt nyújt a Keleti-pályaud-
varral szemben lévő, elsőrangú
PARK-SZÁLLODA, amely-
nyiben a szobák árából 20 szá-
zalék, az éttermi árakból pedig
10 százalékos engedményt ad. —
Igazolványt a kiadóhivatal ad
mindazoknak az olvasóinknak,
akik az Estilap tíz egymás-
után következő számát bemu-
tatja. Egyben felhívjuk a PARK
szállodának lapunknak más he-
lyén olvasható szíves figye-
lemre méltó hirdetésére figye-
lmet.

x Megnyílt Kalinovcsán
kelmefestő és vegyészeti
fióközlete Decebal (Vitéz)-ut-
ca 31, az iskolával szemben.

x Chic Parisien legújabb száma
megérkezett a Hegedűs hírlapiro-
dába. Ára 280 lei.

Mindenféle

Vas és rézbutor

érkezett nagyon szép
és jó kivitelben, jutá-
nyos árakon 3967

REISZ MIKSA butorgyárába.

Bul. Regele Ferdinand 13.

Házhelyek

rendkívül olcsó árban és
kedvező részletfizetési fel-
tétel mellett kaphatók a
Wilson Füzes-utca folyta-
tásában.

Hatóságilag engedélye-
zett ház helyek, villanyvilá-
gítás, vízvezeték és csator-
názott utast mellett.

Értekezni:

Topsál

Bul. Regele Ferdinand 14.

A TENKEI VÉRES ÉJSZAKÁRA LASSAN FÉNY DERÜL

Popa Sándor joghallgató, anélkül, hogy eszméletre térne volna, tegnap a kórházban meghalt — A két Popa fivér egymást verte agyon

Öt nappal ezelőtt a tenkei állomás sötét perronján három ember vívott halálos párvíadalt egymással. Popa György pályafelügyelő holtan maradt a porondon, míg fivérét a 20 éves Popa Sándor joghallgatót és Bálint István változott eszméletlen állapotban, éktelen sebekkel szállították be a Biharmegyei kórházba. Bálint erős fizikuma úgy látszik, győzedelmeskedett, s állapota már annyira javult, hogy többször is ki lehetett hallgatni. De a

szerencsétlenül járt fiatal Popa Sándor, anélkül, hogy egy pillanatra is eszméletre térne volna, tegnap délből kiszívódott.

Bálint István vallomásaiban azt hangoztatta, hogy a két Popa fivér illuminált állapotban az állomásfőnök és családjának a kiirtására indult a véres éjszakán. Ő, Bálint előbb állt és megakart akadályozni a vérengzést, így keletkezett a verekezés. A Popa fivérek fenyőfa husángokkal és késsel rátámadtak a változóra, aki védekezett. A verekezés hevében a két fivér egymást is ütötte. Így történt, hogy egy hatalmas ütés, amelyet Popa Sándor, Bálintnak szánt, Popa Györgyöt sújtott a halálra. Bálint saját bevallása szerint csak passzív részese volt a halálos verekezésnek. Azt vallotta, hogy a verekezésbe nem avatkozott senki tudomása szerint s

a két fivér egymást ütötte a sötétben, végtelen csapásokkal.

A csendőrség Tenkén letartóztatta Ivascu Anton vasutast, mint bűnösét, segítségére sietve Bálint bűnösét, segítségére sietve Bálint Istvánnak. Ivascu tagadta a részességet, de

lakásán a házkutatás alkalmával egy véres harisnyát találtak

s ennek a deliktumnak az alapján letartóztatták és ma délelőtt behozták Nagyváradra az ügyészségre.

Ivascu Anton érdekében a tenkei csendőrségnél többen léptek föl. Így elsősorban az állomásfőnök, aki derék, jóindulatú embernek ismerte Ivascut, aki soha a legénynek sem vétett. Ivascu az ügyészségen a következőképpen mondta el a borzalmas éjszaka történetét:

— Az én házam nem messze esik az állomás épületétől. Ugy kilenc óra tájban az állomásfőnök cselédjénél csöngött nálam a kapu és rémülten kérte a segítséget. Baj van az állomásnál, hívjon azonnal — mondta nekem.

Én azt hittem rablók járnak ott és tudtam, hogy a pénztárnál és a főnök szobájában is van egy-egy kassza sok pénzzel,

azonnal fegyvert ragadtam és az állomáshoz futottam.

Három embert láttam ott verekedni, összegombolyodva a sötétben. Nem tudtam kik, nem is

mertem fel őket, azt hittem a rablók. Erre kétszer a levegőbe lőttem, hogy elriasszam őket. De ahelyett, hogy elfutottak volna, mindahárman a földre zuhantak. Az állomásfőnök felesége megismert és lekialtott az ablakból:

— Ivascu, szaladj, hozz csendőrt!

— Elszaladtam a csendőrségre, közben

átugrottam egy palánkon, amelyben a lábamat megsértettem,

innen van a véres harisnya. De különben semmi sérelem nincs rajtam, ami verekezésből származhatott volna. A lábamon lévő seb karcolás. Verekezésből kérem szépen nem esik ilyen jelentéktelen seb — védekezett sirva Ivascu.

— Maga nem ütött egyet sem? — kérdezte Athanasiu ügyész.

— Nekem három gyermekem van, én nem bátok soha senkit.

Ivascu Antalt az ügyészségről a vizsgálóbíróhoz kísérték.

Az ügyészség intézkedésére ma délután öt órakor fölboncolják Popa Sándort.

Megsemmisítette a csődbíróság a Lőblé-szeszgyár bérbeadását

Jelentette a Nagyváradai Estilap, hogy a Lőblé-szeszgyár csődválasztmánya múlt hó 14-én bérbeadta a szeszgyárat Lichtmann Miksa nagyváradai kereskedőnek, aki másnap már be is lépett az ujonnan alakult szeszszindikátusban, hogy ezzel biztosítsa a gyár részére a törvényben megállapított szeszkontingens.

Néhány nappal később a Hitler és Breuer nagyváradai cég, továbbá a nagyszombeni

Albina bank is bejelentette igényét a szeszgyár bérletére és így a bérbeadás ügye a csődbíróság elé került.

Múlt héten dr. Korn Lajos csődbíró előtt közel 3 óráig tartó beható vita folyt az érdekeltek között a szeszgyár bérletét illetően, és dr. Andru Szevér a hitelezők nagy többségének nevében kérte, hogy a csődbíróság semmisítse meg a csődválasztmánynak Lichtmann Miksával kötött szerződését és a gyárat

a Hitter és Breuer cégnek adja bérbe, amely közel egy millióval több évi bért ajánlott fel.

Ma délelőtt hirdette meg ítéletét a csődbíróság, amely úgy döntött, hogy

megsemmisítette a csődválasztmány határozatát,

érvénytelenítette a Lichtmann Miksával kötött szerződést, azonban nem adta ki a bérletet a Hitter és Breuer cégnek, hanem pályázat kiírását rendelte el.

Kocsit, lovat lopott egy cseh miniszter

A prágai fascista lap kinos szenzációja

— Az Estilap eredeti távirata —

Prágából jelentik: A cseh fascista lapja: „Csehországban olyan minisztere van, aki három hétig fegyházban ült lopásért” címmel szenzációs cikket közöl. Elmondja, a cikk, hogy Najman jelenlegi vasútiügyi miniszter 1903-ban akkori munkaadójától kocsit, lovat lopott, amiért három hétre ítélték, később csalásért tíz napra.

A cseh lap ezután felveti a kérdést: vajon Svehla miniszterelnök miért nem érdeklődött kollégájának múltja iránt.

Gojdu-liceumi tanárok rágalalmazási pöre a váradai járásbíró előtt

Két év előtt fegyelmet indított a Gojdu-liceum iskolaszéke Tóth Gábor jelenleg belényesi tanár ellen, ki akkor a Gojdu-liceum tanára s az itteni internátus vezetője volt. A vád az volt Tóth Gábor tanár ellen, hogy az internátusban visszaéléseket követett el. Az iskolaszék azonban a felmerült panaszokat alaptalannak találta és feliratot intézett a minisztériumhoz, amelyben visszahelyezését kérte. 1925 június 20-án az iskolabizottság gyűlésén történt, hogy Campian, Gojdu-liceumi tanár ismét felvetette a már befejezettnek hitt ügyet s Tóth Gábor tanárt azzal vádolta, hogy

az internátus pénzén saját részére szállót vásárolt.

Tóth Gábor tanár emiatt rágalmazási pert indított Campian tanár ellen és a per ma került tárgyalásra a büntető járásbíró előtt. Az ügyben Popovici Livius dr. járásbíró kihallgatta Pop János, Chir-

vai dr. és Cosma August tanárokat, kik

igazolták, hogy Campian tanár megítélte a sértő kijelentéseket.

Lesújtó eredménnyel végződtek a nagyváradai pótlétségi vizsgák

Közel hetvenszázalékos bukás

Ma délelőtt hirdették ki a pótlétségi vizsgák eredményét, amely még az eddigiekénél is sokkal rosszabb volt. Ez év júniusában százötven tanuló jelentkezett vizsgálatra s ezek közül megjelent több mint negyven százalék. Ezzel szemben

a most megjelent kétszáz-tíz diák közül nem ment át több, mint hetvenhat,

tehát a diákoknak csaknem hetven százaléka megbukott.

A sikeresen vizsgázott diákoknak is nagyrésze alig érte el az átmenetelhez szükséges mértéket. Jó eredmény mindössze hét van. A kedvezőtlen eredményekért — tanfériak véleménye szerint is — főképp a rendszer hibáztatható s a sikertelenség oka, hogy a diákoknak teljesen ismeretlen bizottság elé kell állaniuk.

**Herbsti óra és ékszer-
áruházában**

Tulhalmozott raktár és rossz
üzletmenet miatt rendkívül
olcsó árakkal árusítok. Tessék
a kirakati árakat megfigyelni

Herbsti ékszeráruháza

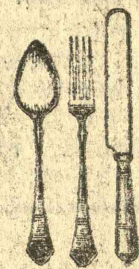
Piața Regina Maria Nr. 1. 3073-2
(Bémer-tér)

Domboru**endlizés
5 lei métere**

Előrajzolás, himzés, fehérmű-
varrás, montirozás. Stor-összeál-
lítás legkésőbbben, legolcsóbban
Renalsonce kézimunka-üzlet
Vlahuta (Szt János)-u. 35. 3954

**Fest. Tiszta
2 nap alatt****Stalinovcsán
a Sas alatt**

Mos. 3816 Vasal

Alpaca kanál vagy
villa 30.-, kávé-
kanál 20.- lei.

Ezüst fazon kanál v.
villa 50.-, patent
kés 70.- lei.

„RECORD” extra ne-
hez főzőedények.

Épület és butor-
vasalások
teszálított árakban

STERN vaskereskedő

Mihai Viteazul (Nagypiac)-tér 2.
Telefon: 8-92

Csak egy éjszakára

szálljon hozzánk, hogy jó
vacsora után kényelmes
szobában pihenje ki utjá-
nak fáradalmait.

Jobb, mint otthon

az Ön kényelme, ellátása,
szórakozása mérsékelt árú
élményekben és kávéhá-
zunkban.

Fogalommal vált

az utazóközönség körében

PARK**NAGYSZÁLLODA**

olcsó szobáival, centrális
fekvésével és kiszolgálásá-
val

BUDAPEST

VIII., Baross-tér 10.

szemben a Keleti pályá-
udvar érkezési oldalával.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

APRÓHIRDETÉSEK**LEVELEZÉS**

JÖJJÖN az üzletembe és te-
gyen egy próbát bevásárlásra,
ahol meggyőződhetik előnyös fel-
tételaimről és kiszolgálásomról.
Női kabátok a legújabb divat sze-
rint, férfi és női szövetek, vász-
nak, sifonok, batisztok, damasz-
tok, cöpperek és minden divat
dolgok, heti vagy havi lefizetésre.
Rottenberg Márton cégnél, Jorga
Miklós (Zöldfa) utca 15. 179

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butoro-
zott szoba, központban azonnalra,
fűtés és világítással együtt, havi
1500 leiért kiadó. Bővebbet a
„Metropol” szálloda portásánál.
3950

KIADÓ üzlet, vagy irodának al-
kalmas helyiség Rimanóczy-utca
9. alatt. Értekezhetni ugyanott a
háztulajdonosnál. 352

KÜLÖNBEJARATU elegánsan
berendezett garzon szoba. Egye-
sülési (Szent László) téren eladó.
Értekezni Elit kávéházban. 369

KÖZPONTBAN 2 szobás iroda-
helyiséget keresek. Cim: Színházi
Cukorka üzlet. 368

ALKALMAZÁS

FIX és jutalékra felvesz ügyő-
köket részletfizetésre való ladá-
ra. Rottenberg Márton cég, Jorga
Miklós (Zöldfa) utca 15. 180

TÖBB évi ügyvédi irodai gya-
korlattal bíró gépirónó állást ke-
res. Cim: dr. Rosenthal ügyvéd-
nél. 347

FLORAGYAR munkásnőket
keres. 362

PERFECT gép- és gyorsírónó,
ki jól számol, felvétetik. Ajánla-
tot levélben „Jó számoló” jelíge-
re a Hegedüs hírlapirodába ké-
rünk. 371

ÜGYES lapárusító 16-18 éves
fiúk felvétetnek. Cim Hegedüs
hírlapirodában. 364

FIATAL házaspár parádesko-
csis állást keres, vidékre is megy.
Cim Hegedüs hírlapirodában. 373

TISZTESÉGES fiatal házaspár
újságárusító bódéhoz felvétetik,
románul tudó előnyben. Jelent-
kezni a Hegedüs hírlapirodában.
370

EGY ügyes fiú 18-20 éves a
Rimanóczy-fürdő büfében felvé-
tetik. 363

MINDENEST, jól főzői keresek
azonnalra vagy 15-ére, Angyal
Drogeria. 375

ÜGYNÖKÖKET keresek házi-
szervek magánosoknak való el-
adására. Cim a kiadóban. 375

TANÍTASBAN gyakorlott zsidó
nevelőnő, német és román nyelv-
ismerettel állást keres. Cim He-
gedüs hírlapirodában. 372

ADÁS-VÉTEL

OLCSÓ HALÓSZOBA citrom-
sárga, alig használt és több szek-
rény eladó. Megtekinthető: Apol-
ló-palota III. 17. 346

KVADRUB-SZEKRÉNY, 3 aj-
tó, tükör-ajtóval eladó. Cim a ki-
adóban.

MOTORKERÉKPÁR, elsőrendű
angol gyártmány, jutányosan el-
adó. Iroda, Pável-utca 5. 335

* Hencserek részletre Mansber-
gernél, Bul. Rég. Ferdinand 17.

Tűzifa, élesdi oltott mész, lordai cement

prima, száraz cser- és bükkhásb, különféle betoncsövek, rabitz-lap,
kátránypapír, téglák, cserép legolcsóbban kaphatók.

JURICKSKAY BÉLA

tűzifa és építkezési anyagrakárában 3894

Piața Mihai Viteazul (Nagypiac-tér) mellett, a leégett Adria-malom telepén

Nyugdíjasok figyelmébe! Ügynököket felveszek.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Die neuen
Herbstmodenhefte
der „DAME”
mit den neuesten Mode-
schöpfungen von Berlin
und Paris sind soeben
erschienen und erhältlich
bei:

Hegedüs Hírlapiroda.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

**Zeneanárók és
zeneiskolai tanu-
lók figyelmébe!**

A zeneiskolák ös-
szes osztályaira,
ugyszintén a zene-
akadémia minden
évfolyamára szóló
kottafüzetek, hege-
dű, gordonka, zong-
ora és az összes
fuvó-hangszerekre
való iskola-füzetek
legolcsóbb beszer-
zési helye csakis a

Hegedüs Hírlapiroda
zeneműosztálya, Oradea

PÉNZKOLCSON

PÉNZKOLCSONT keresek első-
helyű betáblázásra 80.000, 10.000
és 50.000 leies tételekben, ké-
rlek bizosítókra 25.000 leit. Pénzköl-
csön mindenkor kapható Schill-
ger Andor irodájában, Pével-utca
5. szám. 366

KÜLÖNFÉLÉK

FAVAGAST villanyerőre váltó-
lok, minden mennyiségben, 10 m-
1 óra alatt kész. Krupka, Moldo-
va (Kálvária) utca 6. 368

KÖZPONTBAN bodega, laká-
sal átadó. Értekezni: Vlahuta (Szt
János) utca 6. 368

IRODAHELYISÉG Rimanóczy-
utcában kapualatti bejárattal ki-
adó. Cim a kiadóban. 368

* Nagyvárad egyetlen speciál
szakszerűen vezetett kottaszo-
ka Hegedüs hírlapiroda zeneműos-
tálya.

Endlizés!

olcsón és kifogástalanul elké-
szítve csakis I. Vulcan (Nagy
Sándor)-u. 11. ajtó 5. vállalkoz.

Hangjegyek

mindenféle hangszereket
a Hegedüs Hírlapiroda
zenemű-osztályában
kaphatók, Oradea

Tusnádfürdő

(Vasúti állomás, posta és ideutazók)

„Erdély gyöngye” Csikmegye déli
szélén, az Olt folyó gyönyörű völgyében
656 méter magasságban a tenger szí-
velelt fekszik. Léghőmérséklet nyáron
egyenletes, mérsékelt meleg.
Levegő tiszta, pormentes, a fürdőtelep
a merőföldre terjedő ősfenyvesek be-
szamos illata járja át. Léghőmérséklet
gátjánál és fekvése magasságánál fogva
Tusnádfürdő kellemes alvást
éghajlatu, e söréndű klimatikus
gyógyhely.

E fürdő legjobb helyén teljesen új
nan, a legmagasabb igényeknek meg-
felelően berendezett villában folyó
június hó 1-én nyit-
lott meg a **Sebő-penit**

Elsőrendű magyar és francia kony-
háról, valamint figyelmes kiszer-
gálásról gondoskodva van.

Kívánatra bővebb levélbeli felvilágo-
sítással szolgál

Sebő Imre penziótulajdonos
Tusnádfürdő.

Gyermekköcsik

ernyők, gummizások,
szakszerű javítások

Szűke Miklós gyermekköcsik
üzemében

Piața Unirii 16., Săguna (Kapucinus-u.) sarok

Parketkele, falporoló, kefe-
seprő és minden műsajtát ke-
szítményű kezelegolcsóbban
beszereshető S. S. ENDRE
cégnél Oradea N. Jorga Zöldfa-
utca 10. Viszonteladónak ár-
gedmény. 3540-3